

ОПИТЪТ И ПРЕДЛОЖЕНИЯТА НА ЦЕНТЪРА ЗА СПОГОДБИ И МЕДИАЦИЯ КЪМ СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД И СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

ЕКСПЕРТНА ДИСКУСИЯ „МЕДИАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ: ПРОБЛЕМИ И РЕШЕНИЯ“
ПОД ПАТРОНАЖА НА ОМБУДСМАНА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, СОФИЯ, 02.11.2016 г.

Година	Общ брой препратени дела	Общ брой проведени медиации	Проведени медиации по семейни дела	Постигнато споразумение (спрямо общия брой проведени медиации)	Постигнато споразумение по семейни дела (спрямо общия брой споразумения)
2012г.	136	103	61 – 59,22%	27 – 26,21%	Няма статистика
2013г.	142	103	55 – 53,39%	32 – 30,06%	16 – 50%
2014г.	135	112	58 – 51,78%	40 – 35,80%	18 – 45%
2015г.	92	92	44 – 47,82%	26 – 28,30%	12 – 46,15%
2016г. (до 31.10.)	104	84	58 – 69,04%	22 – 26,20%	14 – 63,63%

ЦЕЛИ

- Облекчаване на натовареността на съда;
- Предоставянето на по-бърза, по-икономична и по-благоприятна за страните процедура за решаване на споровете им, чрез:
  - ✓ популяризиране на алтернативните способи и в частност на медиацията;
  - ✓ налагане на по-широкото ѝ използване като алтернатива на съдебното производство

ДЕЙСТВИЯ

Самостоятелно и/или съвместно с други организации и институции и с подкрепата на ръководствата на СРС и СГС:

- обучения, работни срещи, кръгли маси, дискусии, срещи с външни експерти, предложения за законодателни промени и пр.,
- без съществен резултат, в т.ч. и по отношение на броя на препращанията и на проведените медиации в ЦСМ

ДОБРИ ПРАКТИКИ

Медиацията като:

- практично и реално средство за създаване на нова култура за решаване на споровете и подобряване на ефективността на съдебната система;
- възможност за постигане на по-справедливо и взаимно приемливо решение за спорещите страни

ПРЕПОРЪКИ НА СЕ и на ЕК

Доклади по приложението на Директива 2008/52/ЕО /последният от 26.08.2016г./;

Препоръчани от ЕК средства и механизми:

- ✓ въвеждането на елементи на задължителна медиация;
- ✓ въвеждане на съпътстващи мерки

ВЪВЕЖДАНЕ НА ЕЛЕМЕНТИ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА МЕДИАЦИЯ

- Задължителна първа обща среща /задължителен опит за медиация преди завеждането на иска или преди първото заседание по делото/, или
- Задължителна информационна среща за медиация в началната фаза на съдебното производство

Заб.: Задължителен елемент само за някои категории дела: семейни, трудови, търговски, иски с малък материален интерес.

Заб.: Проучванията показват по-нисък резултат при информационната среща.

КОЕФИЦИЕНТ НА БАЛАНСИРАНО СЪОТНОШЕНИЕ

- Въвеждането на „коефициент на балансирано съотношение“ между броя на медиациите и съдебните дела
  - определяне на минимален процент на медиациите спрямо образуваните съдебни дела
  - избор на подходяща политика за постигането му.

Пилотен проект на СРС за т.н. „системно препращане“ на делбени и други дела към медиация“

ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА СЪДА ЗА ПРЕПРАЩАНЕ

Преценка на съда по всяко време на съдебното производство дали за разрешаването на спора е по-целесъобразно да приканва страните да използват медиация,

Но най-добре преди или на най-ранен етап на делото .

Според статистиката на ЦСМ , над 50% от семейните спорове, препратени от СРС завършват със споразумение, докато споразуменията по препратените от СГС като втора инстанция семейни дела са значително по-малко.

ВЪВЕЖДАНЕ НА СЪПЪТСТВАЩИ МЕРКИ

- Прилагане на финансови стимули за страните /в т.ч. използването на правна помощ, намаляване и/или възстановяване на таксите и др./ и за медиаторите;
- Приемане на стандарти за качеството на предоставяните услуги по медиация и за обучението на медиатори

За периода март 2010 – октомври 2016 г. медиаторите от ЦСМ само за проведени срещи по медиация /без да се отчита участието им в административната и в организационната работа на Центъра/ са положили **1549.46 часа доброволен труд.**

ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛНИ ПОЛЗИ

- Медиацията спестява много време и разходи за съда и страните;
- Дава по-голяма удовлетвореност от решението;
- Възможности за по-бързо изпълнение;
- Освобождаване на ресурс за съда по-сложните казуси и неподходящите за медиация дела;
- ✓ медиация преди завеждането на иск намалява и броя на новообразуваните дела;
- ✓ пести време и средства както на страните, така и на съда и на съдебните служители

ПРЕДЛОЖЕНИЯ на ЦСМ към СРС и СГС:

Да бъдат взети решения на най-високо държавно ниво за предприемането на системни мерки и провеждането на устойчива държавна политика за популяризирането и по-широкото приложение на медиацията в България.

КОНКРЕТНИ ПЪРВИ МЕРКИ:

---

1. Въвеждане на задължителна първа обща среща по семейни дела

- Преди подаването на иска като процесуална предпоставка за завеждането му /и се изисква предоставяне на доказателства за това/;
- Постановена от съда в определението му за насрочване на делото /по вече образувано дело/

Аргументи от докладите на ЕК:

- *Медиацията има особена важност в областта на семейното право /особено при производства, отнасящи се до родителски права, права на лични отношения, случаите на отвлечане на деца/;*
- *Повечето от предложените в докладите мерки се отнасят до семейната медиация, където тя може да бъде особено полезна в случаите с презграничен елемент*

ПРЕДИ ИЛИ ПО ВРЕМЕ НА СЪДЕБНОТО ПРОИЗВОДСТВО

Превес на аргументите „преди“

- Спецификата на конфликта предполага осигуряване на възможност за своевременното му разрешаване. Прекъсването на връзката родител дете /често срещано в производства по развод/ уврежда интересите на детето и е от изключително значение държавата да поеме адекватен ангажимент за срочното разрешаване на конфликта;
- Натовареността на големите съдилища, нужното време за препращане на книжа и т.н. водят до насрочване на делото в най-добрия случай след 6 месеца - период, през който съществува опасност и от развитие на родителско отчуждение;
- Препращането е времеемко и много съдии се ограничават с упоменаването на медиацията, с което се счита, че са изпълнили задължението си да информират страните;
- Функцията на съдилищата е правораздавателна - няма основание да се очаква наред с изпълнението на същинските съдийски задължения да се стовари върху им и отговорност за препращане на искиви молби и последващо информиране на страните за медиация

КОНКРЕТНИ ПЪРВИ МЕРКИ (продължение):

2. Въвеждане на задължителна първа обща среща по дела с нисък материален интерес – до 5000 лв.

3. Инициране на пилотни проекти за „балансирано съотношение“ за препращане по определени видове дела по примера на СРС, от други съдилища в страната на база на:

- определяне на минимален процент на медиациите спрямо образуваните съдебни дела
- и избор на подходяща политика за постигането му.

4. Предприемане на съпътстващите мерки, посочени по-горе

СТРАТЕГИЧЕСКИ МЕРКИ

**Сформиране на Обществен/Експертен съвет към
Министерство на правосъдието за изготвяне на
НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА МЕДИАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ**

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО !

Симона Такова, председател на ЦСМ